

Innspill til kommunene fra PBL vedrørende Forslag til endringer i barnehageloven med forskrifter (Ny regulering av private barnehager)

Innspill til kapittel 5 - Beregningen av driftstilskudd til private barnehager

Kunnskapsdepartementet har sendt ut forslag til ny regulering av private barnehager hvor blant annet endringer i beregning av driftstilskudd til private barnehager omtales.

PBL (Private Barnehagers Landsforbund) har utarbeidet et forslag til ny tilskuddsmodell som omtales i høringen. Høringsnotatet fra departementet beskriver ikke alle sider ved PBLs modell, og vi sender derfor ut dette innspillet slik at kommunene kan ta det med i arbeidet med sine høringsuttalelser.

PBLs foreslåtte modell baserer seg på nasjonale tilskuddssatser som justeres i den enkelte kommune etter ønsket bemanningstetthet og krav til antall pedagoger. Modellen ivaretar kommunenes handlefrihet, forenkler tilskuddsberegningen og gir kommunene mulighet til å regulere kvalitet gjennom avkortning dersom barnehagene ikke leverer etter fastsatte krav.

I en undersøkelse blant norske kommuner, utført av Ipsos på oppdrag fra PBL, svarer to av tre rådmenn at de mener regjeringen bør utrede et finansieringssystem basert på nasjonale gjennomsnittskostnader. Mindre enn tre av ti rådmenn ønsker dagens system videre.

65 prosent av rådmennene mener dagens system er for komplisert, og 69 prosent av rådmennene mener dagens system er for ressurskrevende.

Dette er ønsker og inntrykk PBL deler med kommunene. Når både private barnehager og en så stor andel av kommunene som forvalter finansieringssystemet ønsker endringer, mener PBL at regjeringen bør utrede et finansieringssystem basert på nasjonale gjennomsnittskostnader.

Departementet understreker derimot at grunnprinsippene i finansieringssystemet skal videreføres: Finansieringen skal fortsatt være en del av rammetilskuddet og baseres på kommunenes utgifter til egne barnehager. Dette ligger også til grunn for PBLs modell. Modellen tar imidlertid utgangspunkt i at tilskuddssatsene til private barnehager beregnes ut fra et gjennomsnitt av kommunenes utgifter til kommunal barnehagedrift.

Foruten at kommunene får et verktøy som kan brukes til å regulere private barnehager, vil kommunene, sammenlignet med dagens system, frigjøre ressurser som i dag brukes til tilskuddsberegninger og klageprosesser.

- ❖ **PBLs modell sikrer kommunene lokalpolitisk handlefrihet** til å ha bedre bemanning enn bemanningsnormens krav på 6.0 *både* i kommunale og private barnehager. Kommunene kan kreve at de private barnehagene har lik bemanning og pedagogtetthet som kommunene velger å ha, og øke tilskuddet til de private i tråd med slike krav. Private barnehager som ikke innfrir kommunens krav til bemanning, får avkortning i tilskuddene sine. Slik styrkes kommunenes mulighet til å regulere kvaliteten også i private barnehager.
- ❖ **PBLs modell gir kommunene mulighet til å drive dyre barnehager** fordi den tar hensyn til forskjeller i strukturkostnader i kommunene. I dagens finansieringssystem må kommuner som har høye kostnader knyttet til lokale forhold og behov (f.eks. små kommunale

distriktsbarnehager) gi private barnehager et tilsvarende høyt tilskudd. Dette medfører økte utgifter for kommuner med en kostnadskreven kommunal barnehagestruktur. Gjennom å ta utgangspunkt i en nasjonal tilskuddssats vil PBLs modell gjøre det mindre kostbart for kommunene å beholde små kommunale barnehager, fordi tilskuddene til de private barnehagene ikke lenger beregnes ut fra den enkelte kommunes barnehageregnskap.

- ❖ **PBLs modell sparer kommunene for arbeid og ressurser** sammenlignet med dagens svært kompliserte system for tilskuddsberegning. Over 50 prosent av kommunenes beregning av tilskuddssatser inneholder i dag (2019) feil som det er klaget på. Barnehagenes klager på tilskudd gir 50-100 mill. kr. i etterbetaling til private barnehager hvert år. Et forenklet system med utgangspunkt i gjennomsnittet av kommunenes utgifter til kommunal barnehagedrift vil spare både kommunene og barnehagene for ressurser og arbeid rundt beregning og klagebehandling av tilskudd.
- ❖ **PBLs modell gir kommunene større mulighet til regulering** av private barnehager. Med modellen PBL ønsker nærmere utredet får kommunene anledning til å trekke i tilskuddene til private barnehager som eventuelt ikke innfrir nasjonale krav og lokale tilleggskrav til bemanningstetthet og pedagogtetthet. Kommunene får også anledning til å regulere private barnehager gjennom å stille krav til ordnede lønns-, pensjons- og arbeidsvilkår. Kommunen kan kutte i tilskuddet til private barnehager som ikke kan dokumentere dette. I dag har kommunene ingen slik mulighet til regulering, og det er heller ingenting i regjeringens forslag som vil gi kommunene dette.
- ❖ **PBLs modell reduserer forskjellene** i tilskudd til private barnehager fra kommune til kommune. I dag varierer kommunenes tilskudd til private barnehager med opptil 100.000 kroner per barn per år. Nye nasjonale normer for bemanning og pedagogtetthet gjør det krevende for private barnehager i kommuner med lavt tilskudd å oppfylle kravene til kvalitet. Dette truer kvaliteten og mangfoldet i sektoren.

PBL mener nye nasjonale krav til bemanning og pedagogtetthet for alle barnehager i alle kommuner bør følges opp av et tilskuddssystem som baseres på nasjonale gjennomsnittskostnader i kommunale barnehager. Muligheten til å sette krav til kvalitet i den enkelte kommune og til regulering gjennom avkortning av tilskudd for barnehager som ikke innfrir kravene, gir et mer rettferdig og forutsigbart tilskuddssystem.

Vi anmoder kommunen om å ta med seg dette i sine høringsvar til regjeringens forslag til ny regulering av private barnehager. PBL håper kommunen kan støtte en utredning av PBLs foreslåtte finansieringssystem uten nærmere forpliktelser for innføring av et slikt system.